

# O'qish savodxonligi: 18 savolli diagnostika va javob izohlari

O'qish savodxonligi · 60 daqiqa · v1

## Qisqa mazmun

O'qish savodxonligi uchun 18 ta original mashq va tekshirish izohlari. O'quvchi yoki o'qituvchi tayanch bilimini aniqlashda foydalanadi; rasmiy imtihon savollari deb berilmaydi.

## Maqsad va natijalar

Uch mavzu bo'yicha javobni tanlash, dalil bilan izohlash va keyingi mashq yo'nalishini aniqlash.

## Jihozlar

Qog'oz yoki elektron nusxa, ruchka.

## 1. Aniq ma'lumotni topish - 6 savol (15 daqiqa)

1. "Malika ertalab kutubxonaga bordi va ikkita kitob oldi." Malika qayerga bordi?

- A) Stadionga
- B) Bozorga
- C) Bog'ga
- D) Kutubxonaga

2. "Poyezd soat 9:00 da jo'nadi. Yo'l 2 soat davom etdi." Poyezd qachon yetib bordi?

- A) 10:00 da
- B) 7:00 da
- C) 12:00 da
- D) 11:00 da

3. "Uchta qizil va ikkita ko'k qalam bor." Jami nechta qalam bor?

- A) 2 ta
- B) 3 ta
- C) 5 ta
- D) 6 ta

4. "Kitobni dushanba kuni oldim, seshanba kuni o'qidim." Qaysi ish oldin bo'lgan?

- A) Kitobni o'qish
- B) Hech qanday ish bo'lmagan
- C) Ikkalasi juma kuni bo'lgan
- D) Kitobni olish

5. "Bog'da olma va o'rik daraxtlari o'sadi." Qaysi daraxt matnda tilga olinmagan?

- A) Shaftoli
- B) O'rik
- C) Olma va o'rikning ikkalasi
- D) Olma

6. "Sinf 20 ta ko'chat ekdi. 5 tasi hovliga, qolganlari bog'ga ekildi." Bog'ga nechta ko'chat ekilgan?

- A) 20 ta
- B) 5 ta
- C) 25 ta
- D) 15 ta

## 2. Xulosa va sabab - 6 savol (15 daqiqa)

---

7. "Deraza ochiq edi. Sardor ustiga qalinroq kiyim kiydi." Qaysi xulosa ehtiyotkorroq?

- A) U derazani sindirgan
- B) U sovuq sezgan bo'lishi mumkin
- C) U albatta sayohatga ketgan
- D) U kitobni yo'qotgan

8. "Yo'l ta'mirlanayotgani uchun avtobus boshqa ko'chadan yurdi." Sabab nima?

- A) Avtobusning rangi
- B) Yo'l ta'miri
- C) Ko'chaning nomi
- D) Yo'lovchi ismi

9. "Nihol suv berilgach tiklandi." Faqat shu bitta kuzatuv nimani isbotlamaydi?

- A) Har qanday nihol muammosiga faqat suv sabab ekanini
- B) Niholga suv berilganini
- C) Keyin tiklanish kuzatilganini
- D) Ikki voqea ketma-ket bo'lganini

10. "Barcha qatnashchilar belgini oldi. Aziz ham qatnashchi." Qaysi xulosa kelib chiqadi?

- A) Aziz qatnashmagan
- B) Aziz belgini olgan
- C) Faqat Aziz belgi olmagan
- D) Hech kim belgi olmagan

11. Matnda biror voqeaning sababi aytilmagan bo'lsa, javobda nima qilish kerak?

- A) Taxminni fakt deb yozish
- B) Tasodifiy sana qo'shish
- C) Sababni uydish
- D) Ma'lumot yetarli emasligini ko'rsatish

12. Qahramon harakati sababini izohlashda qaysi yo'l to'g'ri?

- A) Faqat o'z hayotidagi voqeani fakt deb yozish
- B) Matnni o'qimaslik
- C) Matndagi holat va harakatlardan dalil topish
- D) Qahramonni ko'rmasdan ayblash

## 3. Matnni baholash - 6 savol (15 daqiqa)

---

13. "Bizning mahsulotimiz eng zo'r" jumlasini qanday baholash kerak?

- A) Baholovchi reklama da'vosi sifatida
- B) O'lchovsiz ham isbotlangan fakt sifatida
- C) Matematik tenglik sifatida
- D) Aniq tarixiy sana sifatida

14. Ikki matn bir mavzuda qarama-qarshi fikr bildirsa, nima solishtiriladi?

- A) Faqat shrift o'lchami
- B) Muallif, dalil, manba va yaratilgan vaqt
- C) Faqat rasmlar soni
- D) Faqat qaysi biri uzunroq ekanligi

15. Muallifning maqsadini aniqlash uchun nimaga e'tibor beriladi?

- A) Faqat fayl kengaytmasiga
- B) Faqat kitob vazniga
- C) Faqat muqova rangiga
- D) Til vositalari, dalillar va o'quvchiga murojaatiga

16. Qisqa mazmun matnning har bir gapini takrorlashi shartmi?

- A) Yo'q, asosiy mazmunni saqlashi kerak
- B) Faqat oxirgi so'zni yozishi kerak
- C) Ha, aks holda mazmun bo'lmaydi
- D) Faqat sarlavhani o'chirishi kerak

17. Matndagi raqamni baholashda qaysi savol muhim?

- A) Raqam yonida rasm bormi?
- B) Raqam qaysi rangda yozilgan?
- C) Raqam necha marta aytilgan?
- D) Raqam nimani, qaysi davr va qaysi guruhni ifodalaydi?

18. Bir matndan ko'chirilgan gapni o'z fikridan qanday ajratish kerak?

- A) Muallifni yashirish bilan
- B) Gapni katta harfda yozish bilan
- C) Iqtibos ekanini va manbasini ko'rsatish bilan
- D) Faqat so'z tartibini biroz o'zgartirish bilan

#### **4. Javoblar va tekshirilgan tushuntirishlar (10 daqiqa)**

---

1. D. Javob matnda bevosita ko'rsatilgan: Malika kutubxonaga borgan.

2. D. 9:00 ga 2 soat qo'shilsa 11:00 bo'ladi.

3. C. Matndagi ikki guruh soni qo'shiladi:  $3+2=5$ .

4. D. Dushanba seshanbadan oldin keladi, demak kitob avval olingan.

5. A. Matnda olma va o'rik bor, shaftoli haqida ma'lumot yo'q.

6. D. Bog'dagi ko'chatlar soni  $20-5=15$ .

7. B. Matndagi belgilar sovuq sezgan bo'lishi mumkinligini taxmin qilishga asos beradi, ammo qat'iy sabab aytilmagan.

8. B. Boshqa yo'l tanlashning sababi matnda yo'l ta'miri deb berilgan.

9. A. Bitta kuzatuv barcha holatlarga umumiy sabab chiqarish uchun yetarli emas.

10. B. Aziz barcha qatnashchilar to'plamiga kirgani uchun unga ham umumiy qoida tatbiq etiladi.

11. D. Matnga asoslangan javob aytilgan va aytilmagan ma'lumotni farqlashi kerak.

12. C. Xulosa qahramon haqida matnda berilgan ma'lumotga tayanishi zarur.

13. A. Eng zo'r iborasi mezon va dalil bo'lmasa baholovchi reklama ifodasidir.

14. B. Fikrlarning ishonchliligini solishtirishda ularning asoslari va konteksti muhim.

15. D. Ma'lumot berish, ishontirish yoki ko'ngil ochish maqsadi matnning mazmuni va uslubida namoyon bo'ladi.

16. A. Qisqa mazmun muhim fikrlarni saqlab, ikkinchi darajali tafsilotlarni qisqartiradi.

17. D. Sonning ma'nosi o'lchov birligi, davri va qamroviga bog'liq.

18. C. Iqtibos belgisi va manba o'quvchiga fikrning asl egasini tushunishga yordam beradi.

## 5. Xatolar ustida ishlash (5 daqiqa)

---

Xato qilingan savollarni mavzuga ajrating. Izohni o'qib yangi misol yozing. So'ng saytning moslashuvchan mashq va aralash qayta sinovidan foydalaning.

## Baholash

---

Har bir to'g'ri javob 1 ball. Jami 18 ball. Bu natija attestatsiya toifasi yoki milliy sertifikat darajasini belgilamaydi.

## Moslashtirish

---

Savollarni oltilik guruhlariga bo'lib bering. Kerak bo'lsa matnni ovozli o'qing va qo'shimcha vaqt ajrating.

## Mualliflik va tekshiruv

---

DarsMarket uchun mustaqil tayyorlangan o'quv namunasi. Rasmiy fan dasturining to'liq qamrovi emas; o'qituvchi mavzu va murakkablikni sinfiga moslaydi.